

TÜRKİYE'DE BULUNAN UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ'NDEKİ KÜLTÜREL MİRASLARLA İLGİLİ YOUTUBE'DA YER ALAN VİDEOLARIN İÇERİK ÇÖZÜMLEMESİ

Prof. Dr. Hicran Hanım HALAÇ*
Öğr. Gör. Fikret BADEMCI**

Öz: Kaynak ve alıcı arasındaki çift yönlü etkileşim sayesinde popülaritesi hızla artan sosyal medyada bilgi kullanıcılar tarafından üretilebilmektedir. İçeriği yalnızca kullanıcıları tarafından üretilen bir sosyal medya platformu olan YouTube videoların paylaşıldığı bir mecra olarak karımıza çıkmaktadır. Bireyler kişisel deneyimleri aracılığıyla oluşturdukları videoları YouTube'da diğer kullanıcıların hizmetine sunmaktadır. Kullanıcılarının aynı zamanda içerik üreticisi olduğu YouTube'da kullanıcı sayısının fazla olması nedeniyle tanıtım videoları önemli bir yer tutmaktadır. Kültürel miraslarla ilgili hazırlanan tanıtım videoları da bunlardan birisidir. Bu bağlamda kültürel miras tanıtım videolarının içeriklerinde yer alan bilgiler tanıtımın etkili olabilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, UNESCO tarafından koruma altına alınan kültürel miraslarla ilgili YouTube arama motorunda yer alan videoların içeriklerini analiz etmek ve kültürel mirasların hangi özelliklerinin ön plana çıkartıldığını tespit etmektir. Çalışmada UNESCO Dünya Miras Listesi'nde bulunan Türkiye'deki 18 kültürel mirasın isimleri listede bulunduğu şekliyle YouTube arama motorunda aratılmış ve çıkan sonuçlar 4 dakikadan kısa videolar ve alaka düzeyi sınırlandırmasına tabi tutularak üst sırada yer alan ilk 3 videonun işitsel içerik analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda aynı kültürel mirasa ait farklı videolarda verilen bilgilerin benzerliklerinin düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: kültürel miras, sosyal medya, YouTube, tanıtım.

CONTENT ANALYSIS OF YOUTUBE VIDEOS RELATED TO CULTURAL HERITAGE IN TURKEY IN THE UNESCO WORLD HERITAGE LIST

Abstract: Thanks to the two-way interaction between source and receiver, information can be produced by users in social media, which is rapidly increasing in popularity. YouTube, a social media platform whose content is produced only by its users, emerges as a medium where videos are shared. Individuals present the videos they create through their personal experiences on YouTube to the service of other users. Since the number of users is high on YouTube, where users are also content producers, promotional videos have an important place. Introductory videos on cultural heritage are one of them. In this context, the information included in the content of cultural heritage promotional videos is important for the effectiveness of the promotion.

ORCID ID : 0000-0001-8046-9914* / 0000-0003-4860-9416 **

DOI : 10.31126/akrajournal.932415

Geliş tarihi : 04 Mayıs 2021 / Kabul tarihi: 28 Temmuz 2021

* Eskişehir Anadolu Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi.

** Fırat Üniversitesi, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü Öğretim Üyesi.

The purpose of this study is to analyze the content of the videos on the YouTube search engine about cultural heritage protected by UNESCO and to determine which features of cultural heritage are brought to the fore. In the study, the names of 18 cultural heritage in Turkey, which are included in the UNESCO World Heritage List, were searched in the YouTube search engine as they were listed, and the results were subjected to the limitation of videos shorter than 4 minutes and relevance, and the auditory content analysis of the top 3 videos was made. As a result of the study, it was observed that the similarities of the information given in different videos belonging to the same cultural heritage were low.

Key Words: cultural heritage, social media, YouTube, promotion.

1. Giriş

Günümüzde internet insanların önemli ihtiyaçlarından bir tanesi hâlini almıştır (Selwyn, 2014). Bunun temelinde internetin tarihsel süreç içerisindeki evrimi yatmaktadır. İnternetin ortaya çıktığı ilk yıllarda tek yönlü bir kitle iletişim aracı olduğu görülürken bu durum zamanla kaynak ve alıcı arasındaki etkileşimi sağlayan çift yönlü bir araca dönüşmüştür (Odabaşı vd., 2012; Constantinides ve Fountain, 2008). İnternetin karşılıklı etkileşimi sağlaması sosyal medya kavramını beraberinde getirmiş kullanıcının üretici de olduğu görsel, işitsel ve yazılı içeriklere sahip, kitleleri etkileyebilen bir iletişim aracı ortaya çıkmıştır (Ata ve Atik, 2016).

İnternet ve sosyal medya aracılığıyla bilgi herkesin içerik üretebildiği web ortamında hızla artmakta ve insanların bu bilgiye ulaşım süreleri kısalmaktadır. Sosyal medya üzerinden bilgi paylaşım yöntemlerinden birisi de videolarıdır. Videoların diğer bilgi paylaşım yöntemlerine göre farklılığı görsel ve işitsel iletişim kanallarına hitap etmesinde yatmaktadır (Copley, 2007). Bu farklılığın yanı sıra videoların indirilmeye ihtiyaç duyulmadan internet aracılığıyla izlenebilmesi avantajı sosyal medyada yer alan videoların sayısının günden güne artmasına neden olmaktadır (Alp ve Kaleci, 2018). İnternet ortamındaki video paylaşım siteleri incelendiğinde YouTube en çok göze çarpan video paylaşım sitesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Alp ve Kaleci, 2018; Kılıç ve Yılmaz, 2021). Bireyler YouTube’u popüler kültürü takip etmek, içerik üretmek, boş zamanlarını değerlendirmek, farklı bilgiler öğrenmek gibi çeşitli amaçlarla kullanmaktadır (Arklan ve Kartal, 2018).

2005 yılında kurulmuş olan YouTube’un içeriklerinin tamamı kullanıcıları tarafından oluşturulmaktadır (İç, 2017). Bu bağlamda YouTube kendi içerik oluşturucularının içeriklerini hedef kitlelere ileten bir dağıtıcı konumundadır (Davidson vd., 2010). İçerik üreticiler, ürettikleri videoları YouTube’a yüklerken anahtar kelime ya da kelime öbekleri kullanarak etiketler oluşturabilmektedir. Bu etiketler ise diğer kullanıcıların YouTube arama motorunda yaptıkları aramalarda ilgili videoların listelenmesi konusunda YouTube’a katkı sağlamaktadır (Gill vd., 2007). Bunun yanı sıra YouTube’da en çok izlenen ve

beğenilen videolar algoritma aracılığıyla diğer kullanıcıların görebileceği trendler sıralamasına girmektedir (Erol, 2020).

Günümüzde YouTube aracılığıyla tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. YouTube’da yayınlamak üzere içerik hazırlayan kullanıcılar kişisel deneyimlerini bu platform üzerinden paylaşmaktadır. İnsanların YouTube aracılığıyla gezi videoları paylaşmaları bu durumun bir örneğidir. Günümüzde gezi videolarının paylaşılması bazı bireyler için tam zamanlı bir iş hâlini alarak bireylerin yaşamlarını sürdürebilecekleri bir geçim kaynağı hâline gelmiştir (Yılmaz ve Yılmaz, 2019). YouTube üzerinde gezi videolarının paylaşımlarının yanı sıra destinasyonların tanıtımına yönelik videolar da yer almaktadır. Bu videolar destinasyonların imajına etki ederek bireylerin destinasyonların farkına varmasına bu destinasyonlar hakkında bilgi almasına olanak sağlamaktadır. Turistlerin ilgisini çeken bir konu hâline gelmesiyle birlikte (Yaşarsoy vd., 2021) kültürel miras tanıtımlarının yapıldığı çok sayıda video da YouTube bünyesine katılmıştır.

Kültürel miras kültürel değerleri, gelenekleri, festivalleri, ritüelleri, kıyafetleri, sanatları, müzikleri, yapıları vb. değerleri kapsamaktadır (Vecco, 2010; Shimray ve Ramaiah, 2019). Kültürel miras, geçmişten günümüze kalan, geçmiş dönemlerdeki insanların yaşam biçimini aktaran, insanların birbiriyle olan etkileşimlerini yansıtan kaynaklardır (Dönmez ve Yeşilbursa, 2014; Köroğlud., 2018; Eryazıcıoğlu ve Cengiz, 2018). Günümüzde kültürel miraslar doğa ve/veya insan kaynaklı problemler nedeniyle yok olmaya yüz tutmaktadır. Bu durum kültürel mirasların korunması çalışmalarını beraberinde getirmektedir (Aslan ve Ardemagni, 2006; Barghi vd. 2017; Öztürk ve Öztürk, 2019). Uluslararası alanda UNESCO’nun kültürel mirasların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması konusunda çalışmalarda bulunmaktadır. Bu çalışmaların en önemli göstergesi, kültürel mirasların korunmasına yönelik hazırlanan sözleşmeler ve bunları takip eden bildirge, konferans ve toplantılardır (Oğuz, 2007). Kültürel mirasların tüm insanlığın ortak mirası olduğunun ve bunların uluslararası iş birliği ile korunması amacıyla UNESCO Dünya Miras Listesi oluşturulmuştur. Dünya Miras Komitesi tarafından belirlenen bu listedeki kültürel mirasların, buldukları ülkenin devleti tarafından korunması garanti edilmiştir (Ishwaran, 2004).

Bireyler ya da kurumlar tarafından hazırlanan kültürel miraslarla ilgili videolar kültürel mirasların tanıtımı ve bireylerin kültürel miras farkındalıklarının artırılmasında önemli rol oynamaktadır. Özellikle de son yıllarda artan gezi videoları sayesinde kültürel mirasların bilinirliğinin arttığı görülmektedir. Videolar aracılığıyla bireyler kültürel mirasların özellikleri hakkında bilgi sahibi olabilmektedir. Bu durum bireylerin bu kültürel mirasları gezi rotalarına ekleme konusunda istekliliklerini arttırmaktadır.

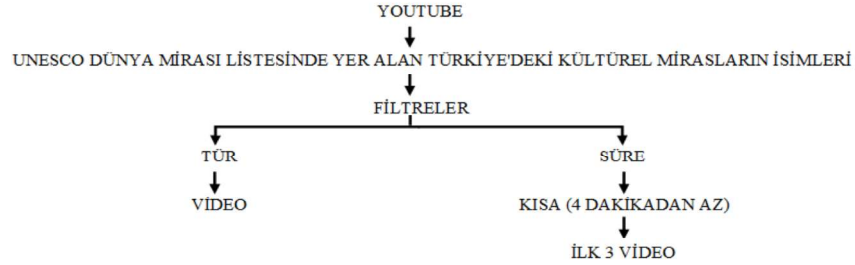
Bireylerin kültürel mirasları gezi rotalarına ekleme konusundaki isteklilikleri ile kültürel mirasın bireyde taşıdığı değerler arasında bir paralellik söz konusudur. Bu bağlamda kültürel miras tanıtımı yapılan videolarda kültürel mirasların hangi özelliklerinin yer aldığı konusu önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, UNESCO tarafından koruma altına alınan kültürel miraslarla ilgili YouTube arama motorunda yer alan videoların içeriklerini analiz etmek ve kültürel mirasların hangi özelliklerinin ön plana çıkartıldığını tespit etmektir.

2. Materyal ve Yöntem

Çalışmada, UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan kültürel miraslar yer almaktadır. Bu kültürel mirasların listedeki isimleri şu şekildedir (<http-1>).

- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası
- İstanbul'un Tarihî Alanları
- Göreme Millî Parkı ve Kapadokya
- Hattuşa: Hitit Başkenti
- Nemrut Dağı
- Hieropolis-Pamukkale
- Xanthos-Letoon
- Safranbolu Şehri
- Truva Arkeolojik Alanı
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi
- Çatalhöyük Neolitik Alanı
- Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu
- Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı
- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı
- Efes
- Ani Arkeolojik Alanı
- Aphrodisias
- Göbekli Tepe

Çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Videolarda geçen cümleler analiz edilmiş ve kültürel mirasların hangi özelliklerine videolarda yer verildiği tespit edilmiştir. YouTube arama motoruna UNESCO tarafından koruma altına alınmış kültürel mirasların isimleri listede yer aldığı şekliyle yazılmıştır. "Filtreler" bölümünde "tür" içerisinden "video"; "süre" içerisinden "kısa (4 dakikadan daha az)" ve "sıralama ölçütü" bölümünden "alaka düzeyi" seçilerek ulaşılan videolar arasında kültürel miras tanıtımıyla ilgili olan ilk 3 video detaylı olarak incelenmiştir (Şema 1). Çalışmada süre bölümünün kısa olarak tercih edilmesinde sosyal medya platformlarında yoğunlukla kısa süreli videoların varlığı ve bireylerin bu videoları tercih etmesi etkili olmuştur.

Şema 1. İnfografik içeriklerinde yer alacak kültürel miras özelliklerinin belirlenmesi

3. Bulgular ve Tartışma

Materyal ve yöntem başlığı altında belirtildiği şekliyle ulaşılan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası'na ait 3 video incelenmiştir.

Tablo 1. "Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-2)	Video 2 (http-3)	Video 3 (http-4)
1228 yılında yaptırılmıştır	1	1	1
Mengücekoğulları döneminde yaptırılmıştır	1	1	1
Başmimarı Ahlatlı Muhisoğlu Hürremşah'tır		1	
Süleymanşah oğlu Ahmetşah ve Behramşah'ın kızı Melike Turhan Melek tarafından yaptırılmıştır	1	1	
800 yıllık bir şaheserdir	1		
Su sesiyle akıl hastaları için önemli tedavi merkezidir	1		1
4 giriş kapısına işlenen bitkisel figürlü süslemeler vardır	1		
Yapımı 15 yıl sürmüştür	1		
Motiflerin hiçbiri diğerine benzememektedir	1		
Namaz kılan adam silüeti bulunmaktadır	1	1	1
Namaz kılan kadın silüeti bulunmaktadır		1	
Erkek başı silüeti bulunmaktadır		1	
Taş işçiliğinin güzel bir örneğidir	1		
Evliye Çelebi seyahatnamesinde "Bu eseri anlatmaya diller kısır kalemler kırık kalır" demiştir			1

Tablo 1'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası'nın 1228 yılında yaptırılmış olması, Mengücekoğulları döneminde yaptırılmış olması ve namaz kılan adam silüetinin bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra Süleymanşah oğlu Ahmetşah ve Behramşah'ın kızı Melike Turhan Melek tarafından yaptırılmış olması ve sus sesiyle akıl hastaları için

önemli tedavi merkezi olması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Baş mimarının Ahlatlı Muhisoğlu Hürremşah olması, 800 yıllık bir şaheser olması, 4 giriş kapısına işlenen bitkisel figürlü süslemeler bulunuyor olması, yapımının 15 yıl sürmüş olması, motiflerinin hiçbirinin birbirine benzemiyor olması, namaz kılan kadın silüetinin bulunması, taş işçiliğinin güzel bir örneği olması ve Evliya Çelebi tarafından seyahatnamesinde "Bu eseri anlatmaya diller kısır kalemeler kırık kalır" şeklinde bahsedilmiş olması ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 2. "İstanbul'un Tarihi Alanları" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-5)	Video 2 (http-6)	Video 3 (http-7)
Geçmiş ile geleceğin birleştiği yerdir	1		1
İki kıtanın buluşma noktasıdır	1		
3 Büyük imparatorluğun başkentidir	1		
Tarihte 10 Romalı hükümdarı olmuştur	1		
Tarihte 82 Bizans hükümdarı olmuştur	1		
Tarihte 30 Osmanlı hükümdarı olmuştur	1		
Ayasofya bulunmaktadır	1		1
Fatih Külliyesi bulunmaktadır	1		1
Topkapı sarayı bulunmaktadır	1		1
Süleymaniye Camii bulunmaktadır	1	1	1
Şehzade Camii bulunmaktadır	1	1	1
Büyük usta Mimar Sinan'ın eserleri 16. yüzyılda Osmanlı'nın mimarlık alanında ulaştığı doruğu yansıtır	1		
Sultan Ahmet Arkeolojik Alanı bulunmaktadır		1	1
Zeyrek Cami bulunmaktadır		1	1
İstanbul Karasurları bulunmaktadır		1	1
İbrahimpaşa Sarayı bulunmaktadır			1
Sokullu Külliyesi bulunmaktadır			1
Haseki Hürrem Sultan Hamamı bulunmaktadır			1
Hammami İsmail Zade Dede Efendi'nin evi bulunmaktadır			1
Süleymaniye Kütüphanesi bulunmaktadır			1
İstanbul Üniversitesi kütüphanesi bulunmaktadır			1
Molla Gürani Camii bulunmaktadır			1
Tekfur Sarayı bulunmaktadır			1

Yedi Kule Hisarı bulunmaktadır			1
Merkez Efendi Külliyesi bulunmaktadır			1

Tablo 2'ye bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre İstanbul'un tarihî alanları içerisinde Süleymaniye Camii ve Şehzade Camii'nin bulunuyor olması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra geçmiş ile geleceğin birleştiği bir yer olması, silüetinin Ayasofya ve çevresini kapsamaması, Fatih Külliyesi'nin bulunması, Topkapı Sarayı'nın bulunması, Sultan Ahmet Arkeolojik Alanı'nın bulunması, Zeyrek Camii'nin bulunması ve İstanbul Karasurları'nın bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. İki kıtanın bulunma noktası olması, 3 büyük imparatorluğun başkenti olması, tarihte 10 Romalı, 82 Bizanslı ve 30 Osmanlı hükümdarının olması, Mimar Sinan'ın eserlerinin 16. yüzyılda Osmanlı'nın mimarlık alanında ulaştığı doruğu yansıtıyor olması, İshakpaşa Sarayı'nın bulunuyor olması, Sokullu Külliyesi'nin bulunuyor olması, Haseki Hürrem Sultan Hamamı'nın bulunuyor olması, Hammamî İsmail Zade Dede Efendi'nin evinin bulunuyor olması, Süleymaniye Kütüphanesi'nin bulunuyor olması, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nin bulunuyor olması, Molla Gürani Camii'nin bulunuyor olması, Tekfur Sarayı'nın bulunuyor olması, Yedikule Hisarı'nın bulunuyor olması ve Merkez Efendi Külliyesi'nin bulunuyor olması ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 3. “Göreme Millî Parkı ve Kapadokya” anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-8)	Video 2 (http-9)	Video 3 (http-10)
Aşınma ile yontulmuştur	1	1	1
Kayalara oyulmuş kutsal yerler bulunmaktadır	1	1	1
İkölantik dönem sonrası Bizans sanatının örnekleri bulunmaktadır	1		
4. yüzyıla kadar uzanan insan yerleşimlerinin kalıntıları olan konutlar, mağaralardan oluşan köyler ve yeraltı şehirleri bulunmaktadır	1		1
Büyük bir kaya yerleşim kompleksidir	1	1	1
Peri bacaları bulunmaktadır	1	1	1
3. derece arkeolojik sit alanları bulunmaktadır		1	
Erciyes, Hasandağı ve Gönüldağı arasında bulunmaktadır	1	1	1
Persler tarafından “Güzel Atlar Ülkesi” ismi verilmiştir			1
Sıcak hava balonculuğunun yoğun yapıldığı bir yerdir.			1

Tablo 3'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Göreme Milli Parkı ve Kapadokya'nın aşınma ile yontularak oluşması, kayalara oyulmuş kutsal yerlerin olması, büyük bir kaya yerleşim kompleksi olması, peri bacalarının bulunması ve Erciyes-Hasandağı-Gönüldağı arasında bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra 4. yüzyıla kadar uzanan insan yerleşimlerinin kalıntıları olan konutlar, mağaralardan oluşan köyler ve yeraltı şehirleri bulunmasından 2 farklı videoda bahsedilmektedir. 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanlarının bulunması, Persler tarafından "Güzel Atlar Ülkesi" olarak isimlendirilmesi ve sıcak hava balonculuğunun yaygın yapıldığı bir yer olmasından ise 3 videodan sadece 1'inde bahsedilmektedir.

Tablo 4. "Hattuşa: Hitit Başkenti" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-11)	Video 2 (http-12)	Video 3 (http-13)
Geç Tunç Çağı'na aittir	1		
Hitit İmparatorluğu'nun başkentidir	1	1	1
Boğazkale yakınlarında ve Kızılırmak Deltası'nın içinde bulunmaktadır	1		1
Çevresinde dini bir merkez olan Yazılıkaya tapınakları bulunmaktadır	1	1	
Çevresinde Alacahöyük bulunmaktadır	1		
Kenti uzunluğu 8 km.yi geçen bir duvar çevrelemektedir	1	1	1
Sur duvarlarındaki kapılar arasında Aslan kapısı, Kral kapısı ve Sfensk kapısı bulunmaktadır	1	1	
Fırtına Tanrısı ve Güneş Tanrıçasına adanmış büyük bir tapınak bulunmaktadır		1	1
Mısır Firavun'u tarafından armağan edildiği düşünülen yeşiltaş bulunmaktadır		1	
Kayaların üzerinde Hitit Tanrıları, Tanrıçaları ve Krallarının gösterildiği süslemeler bulunmaktadır		1	
31 519 adet çivi yazılı tablet bulunmaktadır			

Tablo 4'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Hattuşa'nın Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olması ve kenti, uzunluğu 8 km'yi geçen bir duvarın çevreliyor olması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra Boğazkale yakınlarında ve Kızılırmak Deltası'nın içinde bulunması, çevresinde Yazılıkaya tapınaklarının bulunması, sur duvarlarındaki kapılar arasında Aslan, Kral ve Sfenks kapılarının bulunması ve Fırtına Tanrısı ve Güneş Tanrıçası'na adanmış büyük bir tapınak bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Geç Tunç Çağı'na ait bir alan olması, Mısır firavunu tarafından armağan edildiği düşünülen yeşil taşın bulunması ve kayaların üzerinde Hitit tanrıları, tanrıçaları ve krallarının

gösterildiği süslemelerin bulunması ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 5. “Nemrut Dağı” anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-14)	Video 2 (http-15)	Video 3 (http-16)
Hız İbrahim'den 3000 yıl sonra inşa edilmiştir	1		
19. yüzyılda ortaya çıkartılmıştır	1		
Dağın tepesinde insan gücüyle oluşturulmuş taş şekiller bulunmaktadır	1		1
6 ton ağırlığındaki kaya bloklarının kilometrelerce uzaklıktan dağın tepesine taşınmasıyla oluşturulmuştur	1		
Dağın içinde oyularak oluşturulmuş mezar odası bulunmaktadır	1		
Mezar odalarının bulunması için açılmış tüneller bulunmaktadır	1		1
Komagene Kralı Antiochos Theos tarafından yaptırılmıştır		1	1
MÖ, 62 yılında yaptırılmıştır		1	1
Yunan ve Pers tanrılarının heykelleri bulunmaktadır		1	
Komagene Kralı Antiochos Theos'un mezar taşı bulunmaktadır		1	
Tanrıların taş oyma şekilleri bulunmaktadır		1	1
Kitabeler bulunmaktadır		1	
Kabartmalar bulunmaktadır		1	
10 insan uzunluğunda taşlar bulunmaktadır		1	1

Tablo 5'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre dağın tepesinde insan gücüyle oluşturulmuş taş şekillerin olması, tanrıların taş oyma şekillerinin olması, taşların 10 insan uzunluğunda olması, MÖ, 62 yılında yapılmış olması ve Komagene Kralı Antiochos Theos tarafından yaptırılmış olması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Hz. İbrahim'den 3000 sene sonra inşa edilmiş olması, 19. yüzyılda ortaya çıkartılmış olması, 6 ton ağırlığındaki kaya bloklarının kilometrelerce uzaklıktan dağın tepesine taşınmış olması, dağın içinde oyularak oluşturulmuş mezar odasının bulunması, odaların bulunması için açılmış olan tünellerin olması, Yunan ve Pers tanrısı heykellerinin bulunması, Komagene Kralı Antiochos Theos'un kendi mezar tapınağının bulunması, kitabelerin bulunması ve kabartmaların bulunması ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır

Tablo 6. “Hieropolis-Pamukkale” anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo

	Video 1 (http-17)	Video 2 (http-18)	Video 3 (http-19)
MÖ, 4. yüzyılda kurulmuştur	1		
İncilde geçen bir şehirdir	1		1
Hem doğal hem de arkeolojik bir alandır	1	1	1
Kireç taşının sonucunda oluşmuş kayalıklar bulunmaktadır	1	1	1
MS, 3. yy Roma dönemine ait antik kent tasviri bulunmaktadır	1		
MS, 2. yy’da yapılmış 15 bin kapasiteli tiyatro bulunmaktadır	1		
Tiyatronun sahnesinde çeşitli tanrıların hayatının sahneleri gösterilmektedir	1		
5. yy’da inşa edilmiş bir şehitlik bulunmaktadır	1	1	
St. Philip the Mary Kilisesi bulunmaktadır	1		
St. Philip the Mary Kilisesi’nde 8 büyük kemer bulunmaktadır	1		
Kaplıcalar bulunmaktadır	1	1	1

92

Tablo 6’ya bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Hieropolis-Pamukkale’nin hem doğal hem arkeolojik bir alan olması, kireç taşının sonucunda oluşan kayalıkların bulunması ve kaplıcaların bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra İncil’de geçen bir şehir olması ve 5. yüzyılda inşa edilmiş bir şehitliğin bulunması özellikleri 3 videonun 2’sinde geçmektedir. MÖ, 4. yüzyılda kurulmuş olması, MS, 3. yüzyıl Roma dönemine ait antik kent tasvirinin bulunması, MS, 2. yy’da 15 bin kişi kapasiteli tiyatro bulunması, tiyatronun sahnesinde çeşitli tanrıların hayatının sahnelerinin gösterilmesi, St. Philip the Mary Kilisesi’nin bulunması ve bu kilisede 8 büyük kemerin bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1’inde bulunmaktadır.

Tablo 7. “Xanthos-Letoon” anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-20)	Video 2 (http-21)	Video 3 (http-22)
Hüzünlü bir hikâyesi bulunmaktadır	1	1	1
Tarihsel süreç içerisinde tamamıyla yanmıştır	1	1	
Likya’ya başkentlik yapmıştır	1	1	1
Pers, Roma ve Bizans egemenliğinde kalmıştır	1	1	1

Likya dönemine ait dikme mezar taşları ile kaya mezarları bulunmaktadır	1	1	1
15 adet büyük bezeli yazıtlı mezar anıtı bulunmaktadır	1		
Helenistik dönemde yapılmış düzgün taş bloklardan oluşan sur duvarları bulunmaktadır	1	1	1
Roma döneminden kalma tiyatro bulunmaktadır	1	1	
Dini bir merkezdir		1	

Tablo 7'ye bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Xanthos-Letoon'un hüzünlü bir hikâyesinin olması, Likya'ya başkentlik yapmış olması, Pers, Roma ve Bizans egemenliğine girmiş olması ve Likya dönemine ait dikme mezar taşları ile kaya mezarları bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra tarihsel süreç içerisinde tamamen yanmış olması ve Roma döneminden kalma tiyatronun bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. 15 adet büyük bezeli yazıtlı anıt mezar bulunması ve dinî bir merkez olması ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 8. "Safranbolu Şehri" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-23)	Video 2 (http-24)	Video 3 (http-25)
Karakteristik bir Osmanlı şehridir	1	1	1
Kervan ticaretinde önemi bir yeri vardır	1		
Geleneksel evleri bulunmaktadır	1	1	1
Geleneksel evler birbirinin güneşini kapatmaz ve hepsinin manzarası vardır			1
Eski camii bulunmaktadır	1		
Eski hamam bulunmaktadır	1		
1322'de inşa edilmiş Süleyman Paşa Medresesi bulunmaktadır	1	1	1
Tümülüsler bulunmaktadır		1	
Roma ve Bizans dönemine ilişkin kaya mezarları bulunmaktadır		1	
Ayastefanos Kilisesi bulunmaktadır		1	
Geleneksel evlerde kimgeldi penceresi bulunmaktadır			1
Su kemeri bulunmaktadır			1
Tokatlı kanyonu üzerinde inşa edilmiş 84 m uzunluğunda cam terası bulunmaktadır			1
Tepe taklak konağı bulunmaktadır			1

Tablo 8'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Safranbolu şehrinin karakteristik bir Osmanlı şehri olması, geleneksel evlerin bulunması ve Süleyman Paşa Medresesi'nin bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra kervan ticaretinde önemli bir yerinin olması, geleneksel evlerin birbirinin güneşini kapatmaması ve hepsinin manzarasının olması, tümülüslerin bulunması, Roma ve Bizans dönemine ilişkin kaya mezarlarının bulunması, Ayastefanos Kilisesi'nin bulunması, geleneksel evlerde kimgeldi penceresinin bulunması, Tokatlı Kanyonu üzerinde cam terasın ve su kemerinin bulunması ve tepetaklak evinin bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 9. "Truva Arkeolojik alanı" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-26)	Video 2 (http-27)	Video 3 (http-28)
Hikâyesi bulunmaktadır	1		1
Hikâye, Homeros'un İlyada destanında anlatılmaktadır	1		1
Romalılar soylarını yıkılan Troya'dan kaçan asillere dayandırmaktadır	1		
Kutsal bir şehirdir	1		
9 değişik tabaka hâlinde yerleşme bulunmaktadır	1	1	1
Tabakalardan en gelişmiş Troya 1'dir	1	1	
Arkeolojik kazılar günümüzde Kofman öncülüğünde sürmektedir	1	1	
Troya 0'ın izleri tespit edilmiştir		1	
Truva Hitit-Miken İmparatorlukları arasında bulunmaktaydı			1

Tablo 9'a bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Truva Arkeolojik Alanı'nda 9 değişik tabakanın bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra hikâyesinin bulunması, bu hikâyenin Homeros'un İlyada Destanı'nda anlatılması, tabakalardan en gelişmişinin Troya 1 olması ve günümüzdeki kazıların Arkeolog Kofman tarafından sürdürülmesi özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Romalıların soylarını yıkılan Troya'dan kaçan asillere dayandırması, Troya'nın kutsal bir şehir olması, Troya 0'ın izlerinin tespit edilmesi ve Truva'nın Hitit ve Miken İmparatorlukları arasında bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 10. “Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi” anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-29)	Video 2 (http-30)	Video 3 (http-31)
Osmanlı dönemine aittir	1	1	1
Osmanlı mimarisinin ulaştığı en yüksek düzeyi temsil etmektedir	1		
Merkez bütünlüğüne ulaşma çabalarının zirvesidir	1		
Mimar Sinan’ın ustalık eseridir	1	1	1
Hikâyesi bulunmaktadır	1		
Yapımına 1568 yılında başlanılmıştır	1		1
Caminin Edirne’de yapılması Sultan 2. Selim’in Edirne’ye düşkün olmasından dolayıdır	1		
Mimar Sinan kubbesi ile Ayasofya’yı geçtiğini ilan etmiştir	1		1
Kubbesinde İhlas suresi yazılıdır	1		
Kubbe süslemesinde Allah’a seslenişler bulunmaktadır	1		
Minberi mermerdir	1		
Mihrap’ta İznik atölyelerinden getirilen çiniler bulunmaktadır	1		1
Mimar Sinan ile Padişah arasındaki mektuplaşma sonrasında çinilerde Fatiha suresinin yazılması kararlaştırılmıştır	1		
Müezzin mahfilinin altında ters lale bulunmaktadır	1		
Mihrabın üzerinde Hz. İbrahim’in duası bulunmaktadır ve son kelimesi Selim’dir	1		
Cümle kapısının 2 yanında bulunan minarelerde 3 tane çıkış bulunmaktadır	1	1	1
Şehre girişte caminin 2 minaresi varmış gibi görünmektedir	1		

Tablo 10’a bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi’nin Osmanlı dönemine ait bir yapı olması, Mimar Sinan’ın ustalık eseri olması ve cümle kapısının 2 yanında bulunan minarelerde 3 tane çıkış bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra yapımına 1568 yılında başlanması, Mimar Sinan’ın kubbe çapı konusunda Ayasofya’yı geçtiğini ilan etmesi ve mihrapta İznik atölyelerinden getirilen çinilerin bulunması özellikleri 3 videonun 2’sinde geçmektedir. Osmanlı mimarisinin ulaştığı en yüksek düzeyi temsil etmesi, merkez bütünlüğüne ulaşma çabalarının zirvesi olması, hikâyesinin bulunması, Edirne’de yaptırılmasının Sultan 2. Selim’in Edirne’ye düşkünlüğünden dolayı olması, kubbesinde İhlas Suresi’nin yazılı olması, kubbe süslemesinde Allah’a seslenişlerin bulunması, minberinin mermer olması, Mimar Sinan ile Padişah arasındaki mektuplaşma sonrasında çinilerde Fatiha Suresi’

nin yazılmasının kararlaştırılması, müezzin mahfilinin altında ters lalenin bulunması, mihrabın üzerinde Hz. İbrahim'in duası bulunması ve son kelimele-
rinin Selim olması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 11. "Çatalhöyük Neolitik Alanı" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-32)	Video 2 (http-33)	Video 3 (http-34)
9500 yıllık bir yerleşim yeridir		1	1
Neolitik, kalkolitik ve erken eronz çağına dair kalıntılar bulunmaktadır	1		1
Tarıma başlanılan yerlerin ilkidir	1		1
Evlere çatıdan girilmektedir	1	1	1
Sokak yoktur	1	1	
Duvar resimleri bulunmaktadır	1		1
Kabartmalar bulunmaktadır	1		1
Heykelcikler bulunmaktadır	1		
8 bin civarından insanın birlikte yaşadığı bilinmektedir	1		
Sığırın ilk kez burada evcilleştirildiği düşünülmektedir	1		
2 bin yıllık kesintisiz yerleşim vardır	1		
Bronz çağı başlarken terk edilmiştir	1		
Çatalhöyük'te güvenlik kaygısı bulunmamaktadır	1		
Yapılar düz dam şeklindedir	1	1	
Ev planları birbirinin aynısı ve dörtgen planlıdır	1		
Yapı malzemesi olarak kerpiç, ağaç ve kamış kullanılmıştır	1		
Evlere ocak, giriş kapısının altında bulunmaktadır	1	1	1
Evlere boğa başları ve boynuzlar bulunmaktadır	1		
Evlerin içlerinde mezar bölümleri bulunmaktadır	1		1

Tablo 11'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Çatalhöyük Neolitik Alanı'nın 9500 yıllık bir yerleşim yeri olması, evlere çatıdan girilmesi ve evlerde ocağın bu girişlerin altında yer alması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra neolitik, kalkolitik ve erken Bronz Çağı'na dair kalıntılar bulunması, tarıma başlanılan yerlerin ilki olması, sokak kavramının olmaması, duvar resimlerinin bulunması, kabartmaların bulunması ve yapıların çatılarının düz dam şeklinde olması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Heykelciklerin bulunması,

8 bin civarında insanın birlikte yaşaması, sığırın ilk kez burada evcilleştirilmesi, 2 bin yıllık kesintisiz bir yerleşim yeri olması, Bronz Çağı başlarken terk edilmiş olması, insanların güvenlik kaygısının olmaması, ev planlarının birbirinin aynısı ve dörtgen formda olması, yapı malzemesi olarak kerpiç, ahşap ve kamış kullanılmış olması, evlerde ocağın giriş kapısının altında bulunması, evlerde boğa başları ve boynuzlarının bulunması ve evlerde mezar bölümlerinin bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1’inde bulunmaktadır.

Tablo 12. “Bursa Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu’nun Doğuşu” anahtar kelimesinin Youtube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-35)	Video 2 (http-36)	Video 3 (http-37)
Osmanlı İmparatorluğu’nun doğuşunu başlatan bir kent anlayışını temsil etmektedir	1	1	1
Orhan Bey tarafından yaptırılan Orhangazi Külliyesi bulunmaktadır	1	1	1
Hanlar bölgesi bulunmaktadır	1	1	1
İlk han olan Emirhan bulunmaktadır	1		
Osmanlı İmparatorluğu’nun ilk başkentidir			1
Kent planlamasında 5 adet merkez bulunmaktadır			1
Halk külliyelerin bulunmaktadır			1

Tablo 12’ye bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Osmanlı İmparatorluğu’nun doğuşunu başlatan bir kent anlayışını temsil etmesi, Orhan Bey tarafından yaptırılan Orhangazi Külliyesi’nin bulunması ve hanlar bölgesinin bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra ilk han olan Emirhan’ın bulunması, Osmanlı İmparatorluğu’nun ilk başkenti olması, kent planlamasında 5 adet merkezin bulunması ve halk külliyelerinin bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1’inde bulunmaktadır.

Tablo 13. “Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı” anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-38)	Video 2 (http-39)	Video 3 (http-40)
Kale Tepesi’nin zirvesinde kurulması kentin oluşumunu hızlandırmıştır	1		
Dik tiyatro bulunmaktadır	1	1	
Çok uzun bir stoa bulunmaktadır	1		
3 teraslı gymnasion bulunmaktadır	1		
Pergamon büyük altarı bulunmaktadır	1		1
Tümülüsler bulunmaktadır	1	1	1

Basınçlı su boru hatları bulunmaktadır	1		
Kent duvarları bulunmaktadır	1		
Kıbele tapınağı bulunmaktadır	1	1	1
MÖ, 133 yılında Romalı egemenliğine girmiştir	1		
Asya Roma Eyaleti'nin başkentliğini yapmıştır	1	1	
7 kiliseden birisi olarak kültürel ve dini önemi bulunmaktadır	1		
Osmanlı'nın egemenliğine girmesinden sonra cami, hamam, köprü, han, bedesten gibi yapılar yapılmıştır	1	1	1
Helenistik, Roma ve Osmanlı dönemine ait katmanları içinde barındırmaktadır		1	1

Tablo 13'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı'nda tümülüslerin ve Kıbele Tapınağı'nın bulunması ve Osmanlı'nın egemenliğine geçişi sonrasında cami, hamam, köprü, han, bedesten gibi yapıların yapılmış olması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra dik bir tiyatronun bulunması, Pergamon büyük altarının bulunması, Asya Roma Eyaleti'ne başkentlik yapmış olması ve Helenistik, Roma ve Osmanlı dönemine ait katmanları içinde barındırması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Kale Tepesi'nin zirvesinde kurulmasının kent oluşumunu hızlandırması, çok uzun bir stoanın bulunması, 3 teraslı gymnasiumun bulunması, basınçlı su boru hatlarının bulunması, kent duvarlarının bulunması MÖ, 133 yılında Roma egemenliğine girmiş olması ve 7 kiliseden birisi olarak kültürel ve dinin öneminin bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 14. "Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http=41)	Video 2 (http=42)	Video 3 (http=43)
7 bin yıldır varlığını sürdürmektedir	1	1	
Surları ve Burçları varlığını sürdürmektedir	1		1
Halkın kullanımına açık sivil bahçe örneği olan hevsel bahçeleri bulunmaktadır	1	1	
Hevsel bahçeleri 8 bin yıldır varlığını sürdürmektedir	1		
İlk kale yapısının M.Ö. 3 binde yapıldığı bilinmektedir		1	
Surların formu kalkan balığa benzemektedir		1	
Ev sahipliği yapan medeniyetlerin surlarda bıraktığı izler kaleyi yazıtlar müzesine çevirmiştir		1	
96 burç bulunmaktadır		1	
Burçlarda farklı dönemlerde yaşamış 20'den fazla medeniyetin izleri bulunmaktadır		1	

Kalenin 4 ana kapısı bulunmaktadır		1	
Kapılar mezopotamya ile anadolu arasındaki askeri ve ticari bağlantıyı sağlamaktadır		1	

Tablo 14'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı'nın 7 bin yıldır varlığını sürdürüyor olması, surlar ve burçların halen var olması ve halkın kullanımına açık sivil bahçe örneği olan Hevsel Bahçelerinin bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Hevsel Bahçelerinin 8 bin yıldır varlığını sürdürmesi, ilk kale yapısının MÖ, 3 binde yapılması, ev sahipliği yapan medeniyetlerin surlarda bıraktığı izlerin kaleyi yazıtlar müzesi hâline getirmesi, 96 burç bulunması, burçlarda farklı dönemlerde yaşamış 20'den fazla medeniyetin izlerinin bulunması, kalenin 4 ana kapısının bulunması ve kapıların Mezopotamya ile Anadolu arasındaki askeri ve ticari bağlantıyı sağlaması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 15. "Efes" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-44)	Video 2 (http-45)	Video 3 (http-46)
Dünyanın 7 harikasından birisi olan artemis tapınağı bulunmaktadır			1
Artemis tapınağı MÖ, 4.yy'ın 2. dönemine aittir	1		
Tapınak MÖ, 3.yy'da yeni kurulan şehir raster sistemini oluşturmaktaydı	1		
Kentte sanal bir liman havuzu yapılmıştır	1		
MS, 270 yılında yaşanan deprem sonrasında kent 5. yy'da yeniden inşa edilmiştir	1	1	1
Adını imparator Arkadyanus'tan alan arkadyane caddesi bulunmaktadır	1		
Antik tiyatro bulunmaktadır	1	1	1
Tiyatro 20-25 bin seyirci kapasitelidir	1		1
Antik tiyatrodaki sahne binası bulunmaktadır	1		
Celsus kütüphanesi bulunmaktadır	1	1	1
Romalı bir su saati bulunmaktadır	1		
Kleopatra'nın kız kardeşinin mezar anıtı bulunmaktadır	1		
Gymnasium bulunmaktadır		1	
Agora bulunmaktadır		1	
Herakles kapısı bulunmaktadır		1	
Heykeller bulunmaktadır		1	1
Hadriyanus kapısı ve tapınağı bulunmaktadır		1	
Yapılarda süslemeler bulunmaktadır		1	1

Traianus çeşmesi bulunmaktadır		1	
Gelişmiş kanalizasyon ve su sistemleri bulunmaktadır	1	1	1
Prytneon bulunmaktadır		1	1
Halk tuvaletleri bulunmaktadır	1	1	
Roma döneminden kalmıştır			1
Türkiye'deki en büyük antik şehirdir			1

Tablo 15'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Efes'in MS, 270 yılında yaşanan deprem sonrasında kent 5. yy'da yeniden inşa edilmiş olması, antik tiyatro bulunması, Celsus Kütüphanesi'nin bulunması ve gelişmiş kanalizasyon ve su sistemlerinin bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra dünyanın 7 harikasından birisi olan Artemis Tapınağı'nın bulunması, 20-25 bin seyirci kapasiteli tiyatronun bulunması, heykeller bulunması, yapılarda süslemeler bulunması ve Prytneon'un bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Artemis Tapınağı'nın MÖ, 4.yy'ın 2. dönemine ait olması, tapınağın MÖ, 3. yy'da yeni kurulan şehir raster sistemini oluşturması, kentte sanal bir liman havuzun yapılmış olması, Arkadyane Caddesi'nin bulunması, antik tiyatrodaki sahne binasının bulunması, Romalı bir su saatinin bulunması, Kleopatra'nın kız kardeşinin mezar anıtının bulunması, gymnasium bulunması, agora bulunması, Herakles Kapısı'nın bulunması, Hadriyanus Kapısı ve tapınağının bulunması, Traianus Çeşmesi'nin bulunması, Roma döneminden kalmış olması ve Türkiye'nin en büyük antik kenti olması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 16. "Ani Arkeolojik Alanı" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-47)	Video 2 (http-48)	Video 3 (http-49)
Erken Demir Çağı'ndan 16. yy'a kadar yerleşim sürekli olmuştur	1		
Orta Çağ'ın şehircilik, mimarlık ve sanat anlayışının gelişimi birarada görülmektedir	1		1
Çok kültürlü bir ipek yolu yerleşimidir	1	1	1
Kapalı kent modelinden açık kent modeline geçişin bölgedeki ilk örneğidir	1		
MÖ, 300'lü yıllarda kurulmuştur		1	
11.yy'ın başına kadar Bizans yönetiminde olan kent daha sonra Selçuklu egemenliğine girmiştir		1	1
Ani katedrali bulunmaktadır			1
Volkanik tüf tabakası üzerine kurulmuş bir şehirdir			1
Binbir kiliseli şehir olarak bilinmektedir			1
Moğollar tarafından istila edilmiş, yakılmış, yıkılmıştır			1

Büyük bir deprem geçirmiştir			1

Tablo 16'ya bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Ani Arkeolojik Alanı'nın çok kültürlü bir ipek yolu yerleşimi olması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra Orta Çağ'ın şehircilik, mimarlık ve sanat anlayışının gelişiminin bir arada görülmesi ve 11.yy'ın başına kadar Bizans yönetiminde olup sonrasında Selçuklu egemenliğine girmiş olması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Erken Demir Çağı'ndan 16.yy'a kadar yerleşim sürekli olması, kapalı kent modelinden açık kent modeline geçişin bölgedeki ilk örneği olması, MÖ, 300'lü yıllarda kurulmuş olması, Ani Katedrali'nin bulunması, volkanik tüf tabakası üzerinde kurulmuş bir şehir olması, "Binbir kiliseli şehir" olarak bilinmesi, Moğollar tarafından istila edilmiş, yakılmış, yıkılmış olması ve büyük bir deprem geçirmiş olması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 17. "Aphrodisias" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-50)	Video 2 (http-51)	Video 3 (http-52)
Şehir, aşk tanrıçası olan Afrodit'ten türetilmiştir	1		
Tapınak tamamlanamadı sadece 72 sütun tamamlanabildi	1		
Zeus ve Leto'nun ikizleri Apollo ve Artemis Pranay'ın buluşma yeridir	1		
Athena'nın önemli tapınağına ev sahipliği yapmıştır	1	1	
Yarım daire biçimle oditoryum bulunmaktadır	1	1	
Helenistik dönemin en iyi korunmuş örneklerinden birisidir	1		
Afrodit tapınağı bulunmaktadır	1	1	1
Tetrapylon kapısı bulunmaktadır	1	1	1
Antik stadyum bulunmaktadır	1	1	1
Odeon ve Bishop's sarayı bulunmaktadır		1	
Hadrian hamamı bulunmaktadır		1	
Agora bulunmaktadır		1	
Sebasteion bulunmaktadır		1	

Tablo 17'ye bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Aphrodisias'ta Afrodit tapınağı, antik stadyum ve Tetrapylon Kapısı'nın bulunması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra Athena'nın önemli tapınağına ev sahipliği yapmış olması ve yarım daire biçimli oditoryum bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Şehrin aşk tanrıçası olan Afrodit'ten türetilmiş olması, tapınağına ait sadece 72 sütunun tamamlanması, Zeus ve Leto'nun ikizleri Apollo ve Artemis

Pranay'ın buluşma yeri olması, Helenistik Dönem'in en iyi korunmuş örneklerinden birisi olması, Odeon ev Bishop's sarayının bulunması, Hadrian hamamının bulunması, agoranın bulunması ve Sebasteion'un bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 18. "Göbekli Tepe" anahtar kelimesinin YouTube arama motorunda taranması sonucunda ulaşılan ve kültürel miras tanıtımının yer aldığı videoların içerik analizini gösteren tablo.

	Video 1 (http-53)	Video 2 (http-54)	Video 3 (http-55)
İnsanlık tarihinin ilk tapınağı olarak kabul edilmektedir	1	1	1
Oyma ve taş heykellere sahip bir mabet bulunmaktadır	1		
12 adet "T" biçimli sütunla çevirili alan bulunmaktadır	1		1
2 adet "T" biçimli sitalize insan figürü bulunmaktadır	1		1
İnsanların oturup tören izleyebileceği silklere bulunmaktadır	1		
Törenlerin yapılabileceği su geçirmeyen zeminler bulunmaktadır	1		
Sütunlara kazılı hayvan figürleri bulunmaktadır	1	1	1
Neolitik dönemine ait keşfedilmiş tek tapınak kompleksidir	1		
Yaşı yaklaşık 10 bin yıldır	1	1	1
Yanyana dizili yaklaşık 20 tepecik bulunmaktadır	1		
Avcı-toplayıcı topluma aittir	1	1	1

Tablo 18'e bakıldığında videolarda kültürel mirasla ilgili hangi özelliklerin yer aldığı görülmektedir. Tabloya göre Göbekli Tepe'nin insanlık tarihinin ilk tapınağı olarak kabul edilmesi, sütunlara kazılı hayvan figürlerinin bulunması, yaklaşık 10 bin yıllık olması ve avcı-toplayıcı toplumlara ait olması 3 videoda da yer almaktadır. Bunun yanı sıra 12 adet "T" biçimli sütunla çevirili alan bulunması ve 2 adet "T" biçimli sitalize insan figürü bulunması özellikleri 3 videonun 2'sinde geçmektedir. Oyma ve taş heykellere sahip bir mabet bulunması, insanların oturup tören izleyebileceği silklere bulunması, törenlerin yapılabileceği su geçirmeyen zeminlerin bulunması, neolitik döneme ait keşfedilmiş tek tapınak kompleksi olması ve yan yana dizilmiş yaklaşık 20 tepecik bulunması özellikleri ise 3 videodan sadece 1'inde bulunmaktadır.

Tablo 19. Videolardaki içeriklerin benzerlik durumlarını gösteren tablo.

	3 videoda bulunan özellik sayısı	2 videoda bulunan özellik sayısı
Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası	3	2
İstanbul'un Tarihi Alanları	2	7
Göreme Millî Parkı ve Kapadokya	5	1

Hattuşa: Hitit Başkenti	2	4
Nemrut Dağı	0	6
Hieropolis-Pamukkale	3	2
Xanthos-Letoon	5	2
Safranbolu Şehri	3	0
Truva Arkeolojik Alanı	1	4
Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi	3	3
Çatalhöyük Neolitik Alanı	3	7
Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğusu	3	0
Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı	3	4
Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı	0	3
Efes	4	6
Ani Arkeolojik Alanı	1	2
Aphrodisias	3	2
Göbekli Tepe	4	2

Yapılan incelemeler sonucunda Divriği Ulu Camii ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 özelliğe 2 videoda rastlanılmıştır. İstanbul'un Tarihî Alanları ile ilgili videolarda 2 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 7 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya ile ilgili videolarda 5 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 1 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır.

Hitit başkenti Hattuşa ile ilgili videolarda 2 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 4 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Nemrut Dağı ile ilgili videolarda 3 videoda da bulunan herhangi bir özelliğe rastlanılmazken 6 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Hieropolis-Pamukkale ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Xanthos-Letoon ile ilgili videolarda 5 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Safranbolu Şehri ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 videoda da bulunan herhangi bir özelliğe rastlanılmamıştır. Truva Arkeolojik Alanı ile ilgili videolarda 1 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 4 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 3 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Çatalhöyük Neolitik Alanı ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 7 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Bursa Cumalıkızık, Osmanlı İmparatorluğu'nun doğusu ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 videoda da bulunan herhangi bir özelliğe rastlanılmamıştır. Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 4 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı ile ilgili videolarda 3 videoda da bulunan herhangi bir özelliğe rastlanılmazken 3 özelliğe ise 2

videoda rastlanılmıştır. Efes ile ilgili videolarda 4 özelliğe 6 videoda da rastlanırken 2 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Ani Arkeolojik Alanı ile ilgili videolarda 1 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Aphrodisias ile ilgili videolarda 3 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır. Göbekli Tepe ile ilgili videolarda ise 4 özelliğe 3 videoda da rastlanırken 2 özelliğe ise 2 videoda rastlanılmıştır (Tablo 19).

Bu verilere göre Nemrut Dağı ve Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı video içeriklerinde 3 videoda da ortak olan herhangi bir bilgiye rastlanılmazken Safranbolu şehri ve Bursa ve Cumalıkızık, Osmanlı İmparatorluğu'nun doğuşu video içeriklerinde 2 videoda ortak olan herhangi bir bilgiye rastlanılmamıştır. Bu durum genel itibarıyla videoların içeriklerinde çok fazla benzerliklere rastlanılmadığını göstermektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Görsel ve işitsel kanallarla bilgi aktarımı sağlanan videolar sosyal medyada geniş yer tutmaktadır. İçeriğinin tamamı kullanıcıları tarafından oluşturulan video paylaşım ağı YouTube popüler sosyal medya platformlarından bir tanesidir. YouTube'un bu popülerliği sosyal medya ağının tanıtım aracı olarak kullanılmasında etkili olmuştur. Özellikle son yıllarda popüler hâle gelen gezi videoları destinasyon imajlarına etki etmiş bireylerin farklı destinasyonları tanımasını onlar hakkında bilgi edinmesini ve bu destinasyonları deneyimleme isteklerinin artmasını sağlamıştır.

YouTube'un tanıtım işlevini kültürel miraslar bağlamında düşündüğümüzde kültürel miraslarla ilgili YouTube'da bulunan videolar kültürel mirasların tanınmasına bireylerdeki kültürel miras bilgi düzeyinin artmasına katkı sağlamaktadır. Kültürel miras farkındalığının artması kültürel mirasların korunması için gerekli kararların alınmasında etkili olmaktadır. Bu bağlamda YouTube'da yer alan kültürel miras tanıtım videolarının kültürel miraslar hakkında bilgi verici ve bireylerde ilgi uyandırıcı olması kültürel mirasların sürdürülebilirliği bakımından önemlidir.

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde bulunan Türkiye'deki kültürel miraslarla ilgili YouTube arama motorunda yer alan videoların içeriklerini analiz etmek ve kültürel mirasların hangi özelliklerinin ön plana çıktığını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada 18 kültürel mirasın isimleri listesindeki şekliyle YouTube arama motorunda aratılmış ve 4 dakikadan kısa videolar sıralamasında üst sırada yer alan 3'er video incelenmiştir. Elde edilen verilere bakıldığında videolarda kültürel miraslarla ilgili verilen bilgilerin benzerliklerinin düşük olduğu görülmektedir. Özellikle de Nemrut Dağı ve Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı miras alanları ile ilgili ortak

bilgi sayısı çok azdır. Videoların içeriklerinde ortak bilgilerin yer alması YouTube kullanıcısının herhangi bir videoyu izlediğinde o kültürel mirasla ilgili temel bilgilere ulaşması bakımından faydalı olacaktır. Bu bağlamda videoların içeriklerinde kültürel miraslara ait temel ve ilgili çekici özelliklerin bulunması kültürel miraslarla ilgili dikkat çekici özelliklerin ön plana çıkmasına yardımcı olacaktır.

UNESCO'nun Dünya Miras Listesi'ni oluşturmada dikkate aldığı koruma ölçütleri bulunmaktadır. Bu ölçütler sayesinde bir kültürel mirasın bu listede yer alması ya da almamasına karar verilmektedir. Bu bağlamda kültürel mirasların UNESCO Dünya Miras Listesi'nde bulunmasına katkı sağlayacak özelliklerine videolarda yer verilmesi faydalı olacaktır. Çünkü bu özellikler o kültürel mirası diğer kültürel miraslardan farklı kılan öne çıkartan özelliklerdir. Bu özelliklere videolarda yer verilmesi YouTube kullanıcıların bu özelliklerin farkında olmasına, bu konuda bilinçlerinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Kültürel mirasların UNESCO Dünya Miras Listesine dâhil edilebilmesi amacıyla kültürel miraslarla ilgili dosyalar hazırlanmakta ve Kültür Bakanlığı aracılığıyla bu dosya UNESCO'ya sunulmaktadır. Video içeriklerinin oluşturulmasının hazırlanan bu dosyaların incelenmesi ve bu dosyada kültürel miraslarla ilgili hangi özelliklere daha fazla önem gösterildiğine dikkat edilmesi önem arz etmektedir. Böylece kültürel mirasın kurumlar tarafından hangi özelliğinin daha önemli olduğu ve ön plana çıkartılması gerektiğine kolaylıkla karar verilebilir.

KAYNAKÇA

- Arklan, Ümit - Kartal, Nurullah (2018); Y Kuşağının İçerik Tüketicisi Olarak Youtube Kullanımı: Kullanım Amaçları, Kullanım Düzeyleri ve Takip Edilen İçerikler Üzerine Bir Araştırma, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), s. 929-965.
- Aslan, Zaki - Ardemagni, Monica (2006); *Introducing Young People To The Protection Of Heritage Sites And Historic Cities*. Rome, Italy: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM).
- Ata, Asiye - Atik, Aabdulkadir (2016); Alternatif Bir Eğitim-Öğretim Ortamı Olarak Video Paylaşım Siteleri: Üniversitelerdeki YouTube Uygulamaları, *Social Sciences*, 11(4), s. 312- 325.
- Barghi, Rabeeh - Zakaria, Zuraini - Hamzah, Aswati - Hashim, Nor (2017); Heritage Education in The Primary School Standard Curriculum of Malaysia, *Teaching and Teacher Education*, 61, s. 124-131.
- Constantinides, Efthymios - Fountain, Stefan (2008); Web 2.0: Conceptual Foundations and Marketing Issues, *Journal Of Direct, Data and Digital Marketing Practice*, 9(3), s. 231- 244.
- Copley, Jonathan (2007); Audio and Video Podcasts of Lectures for Campus Based Students: Production and Evaluation of Student Use, *Innovations in Education and Teaching International*, 44(4), s. 387-399.

Davidson, James – Liebold, Benjamin – Liu, Junning – Nandy, Palash – Vleet, Taylor – Gargi, Ullas – Gupta, Sujoy – He, Yu – Lambert, Michael – Livingston, Blake – Sampath, Dasarathi (2010); The YouTube Video Recommendation System, *Proceedings of the 2010 ACM Conference on Recommender Systems*, September 26-30, Barcelona.

Dönmez, Cengiz - Yeşilbursa, Cemil (2014); Kültürel Miras Eğitiminin Öğrencilerin Somut Kültürel Mirasa Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Elementary Education Online*, 13(2), s. 425-442.

Erol, Sedat (2020); Kent Ortamında Akıllı Telefon Kullanımı: Metrobüs Yolcuları Üzerine Etnografik Bir Araştırma, *Intermedia International eJournal*, 7(12), s. 161-182.

Eryazımcıoğlu, Erdem - Cengiz, Hüseyin (2018); İnsan Hakları Odaklı Bir Kültürel Miras Sistemi İçin Değerlendirme Modeli, *Megaron*, 13(4), s. 636-650.

Gill, Phillia – Arlitt, Martin – Li, Zongpeng – Mahanti, Anirban (2007); YouTube Traffic Characterization: A View From The Edge, *IMC'07: Proceedings of the 7th ACM SIGCOMM Conference on Internet Measurement*, s. 15-28.

İç, Cihat (2017); *Video İçerik Üretimi Sağlayan Sosyal Ağ Sitelerinde Video Üretimi: YouTube Türkiye'de Video Üretimi İçerik Analizi*, (Basılmamış yüksek lisans tezi) Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, Kocaeli.

Ishwaran, Natarajan (2004); *International Conservation Diplomacy And The World Heritage Convention*, Routledge, England.

Kılıç, Ahmet - Yılmaz, Ramazan (2021); YouTube'un Eğitsel Amaçlı Kabul Durumunun İncelenmesi, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), s. 69-89.

Köroğlu, Özlem – Ulusoy, Hasret - Avcıkurt, Cevdet (2018); Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi, *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), s. 98-113.

Odabaşı, Ferhan – Mısırlı, Özge – Günüş, Selim – Timar, Zeynep – Ersoy, Mehmet – Som, Seçil – Dönmez, Fevzi – Akçay, Tayfun – Erol, Osman (2012); Eğitim için Yeni Bir Ortam: Twitter, *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(1), s.89-103.

Öcal, Oğuz (2007); UNESCO, Kültür ve Türkiye. *Milli Folklor*, 73, s.5-11.

Mutlu Öztürk, Hande - Öztürk, Harun (2019); Hidrolik Santrallerin Turizm ve Kültürel Mirası Üzerine Etkisi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(3), s. 2321-2335.

Mutlu Öztürk, Hande - Güngör, Hande - Ogelman, Hülya (2021); Okul Öncesi Dönemde Kültürel Miras Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşleri: Denizli İli Örneği, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), s. 175-203.

Selwyn, Neil (2014); The Internet and Education, *Chairman's Advisory*, BBVA (ed.), 19, s 191-217.

Shimray, Somipam - Ramaiah, Chennupati (2019); Cultural Heritage Awareness among students of Pondicherry University: a Study, *Library Philosophy and Practice*, 2516, s.1-10.

Vecco, Marilena (2010); A Definition of Cultural Heritage: From the Tangible to the Intangible, *Journal of Cultural Heritage*, 11(3), s. 321– 3.

Yaşarsoy, Emrah – Oktay, Kutay (2020); Yerli Turistlerin Şanlıurfa Turizmi ile İlgili Algılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1), s.58-77.

Yaşarsoy, Emrah - Koç, Dilara - Ulema, Şevki (2021); Kültürel Miras Farkındalığı: Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2), s. 1299-1318.

Yılmaz, Erdinç - Yılmaz, Dila (2019); Türkiye'nin Destinasyon İmajının İnşasında Dijital Medyanın Yeri: "Flying The Nest" YouTube Kanalı Örneğinde Yabancı YouTuber'ların Türkiye İle İlgili Gezi Videoları, *ASOS Journal*, 7(88), s. 574-594.

Yunus, Alp - Kaleci, Devkan (2018); YouTube Sitesindeki Videoların Eğitim Materyali Olarak Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri, *International Journal of Active Learning*, 3(1), s. 57-68.

İnternet Kaynakları

- http-1:** <https://www.unesco.org.tr/Pages/125/122/UNESCO-D%C3%BCnya-Miras%C4%B1-Listesi> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-2:** <https://www.youtube.com/watch?v=mggS5BfGdr0> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-3:** <https://www.youtube.com/watch?v=j7KFwkWj2Tk> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-4:** <https://www.youtube.com/watch?v=d9WXA4H1Fdg> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-5:** https://www.youtube.com/watch?v=3KoiZ4_2PWw Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-6:** <https://www.youtube.com/watch?v=GZrhV-7gBQY> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-7:** <https://www.youtube.com/watch?v=NPNuQdfjsuM&t=358s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-8:** <https://www.youtube.com/watch?v=Qs2bVPeBuio> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-9:** <https://www.youtube.com/watch?v=y6Sn3Dn9xKM&t=666s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-10:** <https://www.youtube.com/watch?v=m5kRG1eX1YA> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-11:** <https://www.youtube.com/watch?v=p7jhsWafjnQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-12:** <https://www.youtube.com/watch?v=LbJkxpg0zA> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-13:** <https://www.youtube.com/watch?v=JX0pLsCKGqg> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-14:** <https://www.youtube.com/watch?v=DmAIH9v1-mw> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-15:** <https://www.youtube.com/watch?v=U8C71NFEgcQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-16:** <https://www.youtube.com/watch?v=Lq89er-ETQU> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-17:** <https://www.youtube.com/watch?v=jyzKN-Wp8Mg&t=8s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-18:** <https://www.youtube.com/watch?v=YwDw0PmjPB8&t=2s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-19:** <https://www.youtube.com/watch?v=IqjAT3bQnQ4> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-20:** https://www.youtube.com/watch?v=LmebyY5m_Nw Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-21:** <https://www.youtube.com/watch?v=4A86cdzpoWc&t=532s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-22:** <https://www.youtube.com/watch?v=eGEEeBCRQnw> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-23:** https://www.youtube.com/watch?v=BAvLDdbAM_to Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-24:** <https://www.youtube.com/watch?v=bm8nQtyXd5o&t=86s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-25:** <https://www.youtube.com/watch?v=yK3ssxqulcM&t=294s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-26:** <https://www.youtube.com/watch?v=fmHs4H4XcXs> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-27:** <https://www.youtube.com/watch?v=apTIKRIBDjQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-28:** <https://www.youtube.com/watch?v=Y4guUB7GcEo> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-29:** <https://www.youtube.com/watch?v=gXw7a6Up3rA> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-30:** <https://www.youtube.com/watch?v=yyZEoFyy1oo&t=449s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-31:** <https://www.youtube.com/watch?v=0HT0fngEd1Q> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-32:** <https://www.youtube.com/watch?v=EJt16Mqb81w> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-33:** <https://www.youtube.com/watch?v=GdDkOCxVEmA> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-34:** <https://www.youtube.com/watch?v=fwQ1SjrlScs> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-35:** <https://www.youtube.com/watch?v=RE6jcELaTug> Erişim Tarihi: 04.05.2021.

- http-36:** https://www.youtube.com/watch?v=TKq02_Cq97U&t=155s Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-37:** <https://www.youtube.com/watch?v=kuG5FzSuBpQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-38:** <https://www.youtube.com/watch?v=cP0X1-I2HdA&t=3s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-39:** <https://www.youtube.com/watch?v=p7I15UMQQno> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-40:** <https://www.youtube.com/watch?v=sZT8n7gpwsQ&t=873s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-41:** <https://www.youtube.com/watch?v=sZT8n7gpwsQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-42:** <https://www.youtube.com/watch?v=D2xorxZ3Z-E> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-43:** <https://www.youtube.com/watch?v=4ue2qB4L4GA> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-44:** <https://www.youtube.com/watch?v=JiNE1KhyMC8&t=21s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-45:** https://www.youtube.com/watch?v=_hr6q8aLte4&t=940s Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-46:** https://www.youtube.com/watch?v=_xvAYOIRBGg Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-47:** <https://www.youtube.com/watch?v=p7I15UMQQno&t=715s> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-48:** <https://www.youtube.com/watch?v=2IZc2D2Pfn0> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-49:** <https://www.youtube.com/watch?v=iWRGMRNiY8Y> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-50:** <https://www.youtube.com/watch?v=CDocLYLufok> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-51:** <https://www.youtube.com/watch?v=3Ia6fmQSCxQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-52:** <https://www.youtube.com/watch?v=shMtxOFNuEQ> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-53:** <https://www.youtube.com/watch?v=kRow4ELfGO0> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-54:** <https://www.youtube.com/watch?v=xQUu9yGSfiU> Erişim Tarihi: 04.05.2021.
- http-55:** <https://www.youtube.com/watch?v=pdUspI5tbRM> Erişim Tarihi: 04.05.2021.